

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 863/6
Podgorica, 11.08.2016.godine

Na osnovu čl. 14 Zakona o elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11 i 06/13) i člana 235 stav 1 Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 60/03 i 32/11), rješavajući po žalbi gospođe Maje Raičević iz Podgorice (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 01-863/5 od 01.08.2016.g.), Savjet Agencije za elektronske medije, na sjednici održanoj 11.08.2016. godine, donio je

RJEŠENJE

1. **Odbija se, kao neosnovana, žalba** gospođe Maje Raičević iz Podgorice, podnesena protiv Rješenja Agencije za elektronske medije br. 02-863/4 od 15.07.2016. godine.
2. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
3. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Rješenjem Agencije za elektronske medije br. 02-863/4 od 15.07.2016. godine odbijen je prigovor Maje Raičević iz Podgorice, podnesen protiv privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o., emitera televizijskog programa „TV Pink M“, zbog nepoštovanja pravila druge strane, propisanog članom 8 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima medijima („Službeni list CG“, br. 35/11 i 07/16, u daljem tekstu: Pravilnik), povodom priloga („audio-video izvještaj“) posvećenog međunarodnom skupu „Ona je tu“, održanog u Podgorici u organizaciji Nevladine organizacije "Konvencija žena Zapadnog Balkana", a emitovanog, u programu „TV Pink M“, dana 25. maja 2016. godine, u 18:06 sati, u okviru informativne emisije „Infomonte“.

U ostavljenom roku, Maja Raičević iz Podgorice je uložila žalbu Savjetu Agencije za elektronske medije (u daljem tekstu: Savjet Agencije) protiv navedenog prvostepenog rješenja Agencije, zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Žalbom se prvostepeno Rješenje pobija iz sljedećih razloga:

- „*jednostranim izvještavanjem povrijeđen član 4 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima, čije tačke, relevantne za ovaj slučaj glase:*
 - i) *Načelo objektivnosti: obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja. Kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji interesna povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti;*
 - m) *Pravilo druge strane: obaveza elektronskih medija da kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste, svim stranama koje su uključene u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način. Ovo načelo ne dozvoljava jednostrane napade na ličnosti, niti vođenje dugotrajnih i/ponavljanih kampanja u vezi sa pojedinim ličnostima, društvenim grupama ili institucijama, bez novih relevantnih podataka koji bi opravdali produženo i/ponovljeno izvještavanje o istoj pojavi, događaju, instituciji ili ličnosti;*
- „*direktor Agencije je uspostavio praksu prema kojoj teret objektivnog izvještavanja svaljuje na same učesnike javne scene, koji su u obavezi da sami javnost izvještavaju o svom radu i to u vidu reagovanja na sve jednostrane vijesti, iako takva obaveza građana nije propisana Pravilnikom. Naprotiv, citiranim članom Pravilnika je jasno propisana obaveza emitera da poštuje načelo objektivnosti i pravilo druge strane;*“
- „*nije tačno ni to da nijesmo obavijestili televiziju Pink M o tome da smo održali protesni skup, kako direktor Agencije pogrešno zaključuje u svom rješenju. Istog dana kada je i održan protestni skup, NVO Centar za ženska prava je blagovremeno uputila saopštenje sa informacijama o događaju i pratećom fotografijom;*“

- „činjenica da je skup održan morala je biti poznata novinaru TV Pink koji je izvještavao sa konferencije jer je on morao proći pored nas, tj. protesnog skupa, kako bi fizički pristupio mjestu održavanja konferencije“;
- „ne slažemo se sa tumačenjem člana 4 Pravilnika u vezi sa kojim direktor Agencije za elektronske medije konstatuje da televizija Pink M nije imala obavezu da nas uključi u raspravu u kojoj bismo učestvovali na ravnopravan način...“, „...zato što je jasno je da je sukob mišljenja u vezi sa ovom kontroverznom temom faktički postojao i bio javno poznat“, što „upravo ta činjenica dodatno naglašava odgovornost Pink M televizije koja je zanemarila obavezu da objektivno izvijesti javnost o činjenici da su relevantne NVO koje se bave pravima žena u Crnoj Gori protestovale protiv održavanja skupa“.

Polazeći od navedenih razloga, podnositeljka žalbe predlaže Savjetu Agencije, da „ukine rješenje direktora Agencije i donese na zakonu zasnovanu odluku“.

Na sjednici održanoj 11.08.2016.g., Savjet Agencije je razmotrio predmetnu žalbu i tom prilikom ostvario uvid u sljedeće spise predmeta:

- Prigovor Maje Raičević iz Podgorice na rad privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o. (u daljem tekstu: emiter), podnesen elektronskom poštom dana 14.06.2016.g. (akt broj 02-863 od 14.06.2016.god.);
- Nalaz Sektora za monitoring (akt broj 05-863/1 od 22.06.2016.god.);
- Zahtjev za izjašnjenje emitera povodom navoda iz prigovora gospođe Maje Raičević iz Podgorice (akt broj 02-863/2 od 23.06.2016.god.);
- Izjašnjenje emitera na navode iz prigovora gospođe Maje Raičević iz Podgorice (akt broj 02-863/3 od 01.07.2016.god.);
- Rješenje direktora Agencije za elektronske medije po prigovoru Maje Raičević iz Podgorice (akt br. 02-863/4 od 15.07.2016.god.);
- Žalba na Rješenje direktora Agencije za elektronske medije (akt br. 02-863/5 od 01.08.2016.god.).

Razmatrajući osnovanost žalbenih navoda, a na osnovu informacija i navoda sadržanih u spisima predmeta, Savjet Agencije konstatovao je sljedeće:

- 1) Dana 25. maja 2016. godine, u 18:06 sati emitovan je u okviru centralne informativne emisije „Infomonte“, izvještaj (u trajanju od oko pet minuta) sa međunarodnog skupa „Ona je tu“, koji je održan 25 - 27. maja 2016. godine, u Podgorici u organizaciji Nevladine organizacije "Konvencija žena Zapadnog Balkana“;
- 2) Izvještaj se sastoji od snimaka izjava učesnika ili organizatora skupa uz najave koje se baziraju na izjavama učesnika ili organizatora skupa, bez bilo kakvog komentara ili stava novinara;
 - dana 14.06.2016. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor gospođe Maje Raičević iz Podgorice, na rad emitera televizijskog programa „TV Pink M“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-863 od 14.06.2016.g.). Predmetni prigovor se odnosio na programski sadržaj „Infomonte“ koji je emitovan na programu „TV Pink M“, dana 25. maja 2016.godine, u 18:06 sati, i u sklopu njega prilog („audio-video izvještaj“) povodom naprijed navedenog međunarodnog skupa, čije je „otvaranje i rad“, kako navodi podnositeljka prigovora, „pratio protest aktivistkinja iz više crnogorskih nevladinih organizacija, koje su skup okarakterisale kao elitistički i beskoristan sa stanovišta zaštite i promovisanja prava žena u Crnoj Gori“. Takođe se navodi da „iako su ova dva događaja suštinski, ali i vremenski i prostorno povezani, TV Pink M je u potpunosti ignorisao stavove crnogorskih civilnih aktivistkinja i njihov protest“. Emiter je, prema navodima podnositeljke prigovora, prekršio Pravilnik, nepoštovanjem pravila druge strane jer su „elektronski mediji ... obavezni da poštuju pravilo druge strane kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste“. Naime, u prigovoru se navodi da „u konkretnom slučaju, riječ je o sukobu gledišta u vezi sa kontroverznim javnim događajem koji podržavaju, autoritetom i javnim novcem, neke crnogorske državne institucije“, jer „taj sukob se očitovao u tome što su crnogorske civilne aktivistkinje protestovale - prvo u formi javnog saopštenja, protestom ispred zgrade u kojoj je počeo kontroverzni skup "Ona je tu“.
- 3) U pisanom izjašnjenju na podneseni prigovor (akt zaveden pod br. 02-863/3 od 01.07.2016.god.) emiter je ukazao na sljedeće:
 - „sam prigovor je do te mjere neutemeljen i bez ikakve stvarne veze sa pravilom (načelom) druge strane, čak i u najslobodnijem i najpovršnijem tumačenju obima i sadržaja tog pojma“.

- pravilo druge strane kao i druga koja se često navode (objektivnost, izbalansiranost i sl.) „su ustvari etički standardi, svojevrsni bon-ton novinarske profesije, koje mediji samostalno i dobrovoljno prihvataju kako bi unaprijedili kvalitet svoga rada, podigli ugled (a samim tim i konkurentnost) u javnosti i minimizirali rizik od toga da budu opravdano optuženi i kažnjeni za klevetu, što bi moglo da ima za posljedicu obavezu materijalne satisfakcije oštećenoj strani i sl.“
 - „etička načela i samoregulatorne principe mediji prihvataju dobrovoljno, mnogi mediji imaju i sopstvene etičke kodekse, a njihovo nepoštovanje obično ima za posljedicu tzv. moralne sankcije (pad ugleda, prezir okoline i sl.), a samim tim i pad tržišne konkurencije - ali nipošto sankcije koje se primjenjuju po sili zakona“.
 - „postoje nezavisna novinarska samoregulatorna tijela (takvo tijelo ima i Crna Gora) koja su jedina adresa za prigovore koji se odnose na etička pitanja“.
 - Samoregulacija se "bavi onime što bi bilo **MOGUĆE I POŽELJNO** ponašanje, a regulacija onim što se **MORA** uraditi“.
 - „tretirati i primjenjivati samoregulatorna (etička) načela kao pravne norme, nedovoljno specifikovane i nedovoljno omeđene čak ni u pojmovnom smislu, uvijek nosi opasnost od zloupotrebe, voluntarizma i pravne nesigurnosti koju u neminovnoj oblasti uvijek uzrokuje i najmanja mogućnost da se nešto tumači i primjenjuje po slobodnoj volji i po nahodjenju procjenjivača“
 - „Agencija ne smije dozvoliti da se koristi kao supstitut za samoregulaciju, a nipošto za supstituciju sudske vlasti“.
 - obaveza tumačenja Zakona o elektronskim medijima (član 2) u skladu sa principima Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uz koriscenje prakse precedentnog prava Evropskog suda. On takođe podsjeća da je, istim članom Zakona o elektronskim medijima, propisano da „odredbe ovog zakona ne mogu se tumačiti na način da daju pravo na cenzuru ili ograničenje prava slobode govora ili slobode izražavanja“;
 - da predmetni prigovor predstavlja „pokušaj da se kao princip druge strane tumači to što samom činjenicom što neko misli drugačije automatski stiče pravo na zagaranovani publicitet“;
 - da se „podnositeljka prigovora nije obraćala sa zahtjevom da ostvari svoje zakonsko pravo na ispravku i reagovanje“.
- 4) Podnositeljka žalbe nije iznijela nove dokazne predloge ili činjenice kojim bi se potvrdila osnovanost podnesene žalbe, odnosno koje bi ukazivale da Agencija nije, prilikom donošenja prvostepenog Rješenja, potpuno i pravilno utvrdila sve činjenice i okolnosti koje su od značaja za donošenje Rješenja, kao i da je donijela Rješenje suprotno čl. 4 alineja m), u dijelu koji se odnosi na „obavezu elektronskih medija da kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste, svim stranama koje su uključene u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način“. Naime, prvostepenim Rješenjem je konstatovano da nije opravdan podneseni prigovor jer emiter nije od podnositeljke prigovora dobio zahtjev za reagovanje povodom emitovanog sadržaja i isti, ne predstavlja izvještaj (osvrt, analizu ili si.) o opravdanosti (korisnosti) skupa, organizatorima/sponzorima ili izvorima/načinima finansiranja samog skupa, što je u fokusu prigovora, pa se samim tim emiter nije bavio time da li je to tako niti je pokretao polemiku ili raspravu, pa nije bio obavezan da različitim (svim) stranama koje bi bile uključene „u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način“.
 - 5) Povodom navoda iz žalbe koji ukazuju da je došlo do povrede čl. 4 alineja i) Pravilnika, ni podnesena žalba, ni prethodno podneseni prigovor ne sadrže informacije na osnovu kojih bi se moglo utvrditi da je došlo do kršenja navedenog programskih standarda, što bi bilo osnov za izricanje upravno-nadzornih mjera saglasno zakonu.
 - 6) Ukoliko strana na čiji račun su izrečene određene ocjene smatra da ti stavovi nijesu utemeljeni, na raspolaganju joj stoje razne mogućnosti da iznese svoje viđenje (saopštenje, reagovanje) ili zaštiti svoje interese putem podnošenja ispravke ili odgovora, koju je emiter dužan da objavi, u skladu sa zakonom. Prema raspoloživim informacijama, to pravo podnositeljka prigovora odnosno žalbe nije iskoristila.

S tim u vezi, Savjet Agencije je konstatovao da prvostepeni organ nije propustio da razmotri bilo koji navod iz prigovora, koji je relevantan za odlučivanje o eventualnom kršenju programskih standarda.

Savjet Agencije je utvrdio da je postupak koji je prethodio prvostepenom Rješenju pravilno i zakonito sproveden i da je Rješenje pravilno i na zakonu zasnovano, a žalba neosnovana.

Saglasno navedenom, Savjet Agencije je odlučio kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo rješenje će biti objavljeno na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

PРАВNA POUKA

Ovo rješenje je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Tužba se podnosi u tri primjerka, sa dokazom o uplati 10,00 Eur sudske takse na žiro-račun broj 832-11521-69, shodno tarifnom broju 16. Zakona o sudskim taksama.

**Predsjednik
Savjeta Agencije za elektronske medije**

Mladen Lompar

Dostavljeno:

- Maja Raičević, podnositeljka žalbe
- Direktor Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva